

MÁJVÉDŐ ÉTREND-KIEGÉSZÍTŐK ALKALMAZÁSÁNAK RETROSPEKTÍV VIZSGÁLATA KRÓNIKUS BETEGSÉGBEN SZENVEDŐ BETEGEKNÉL

A RETROSPECTIVE STUDY OF THE USE OF DIETARY SUPPLEMENTS WITH LIVER PROTECTION EFFECTS IN PATIENTS WITH CHRONIC DISEASE

Drd. Ruje (Foghis) Monica, Drd. Burlou-Nagy Cristina, Dr. Jurca Tünde, Dr. Ghitea Timea Claudia,
Dr. Pallag Annamária

Nagyváradí Egyetem, Orvosi és Gyógyszerészeti Kar, Gyógyszerészeti Szak
Romania, Oradea, P-ta 1 Decembrie nr. 10, cod 410073, Tel +40 259 411 454
e-mail: annamariapallag@gmail.com

Abstract

In recent years, the use of therapies based on plant extracts has become increasingly popular both among patients, pharmacists and doctors. More and more herbal preparations are being marketed for various diseases, including chronic diseases. Treatments with natural products increase the patient's adherence to treatment due to the lack of side effects typical of allopathic treatments. Although the demand and use of natural products is constantly increasing, their quality, safety and effectiveness are a serious concern of specialists in this field. This justifies the importance of conducting a study on the use of dietary supplements, especially in patients with chronic diseases. The results of a one-year retrospective study show that most of patients with chronic diseases use hepatoprotective nutritional supplements. As the more complicated the drug treatment, the greater the risk of liver disease, which is why the correct use of liver protective dietary supplements is becoming increasingly important.

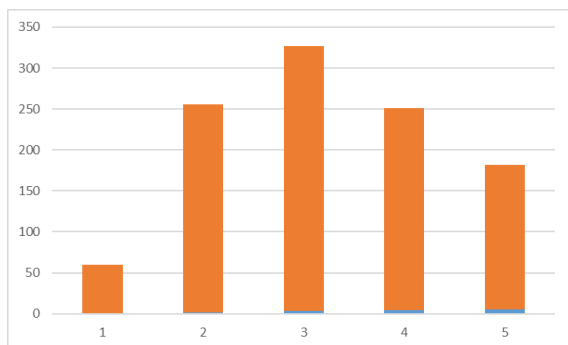
Keywords: chronic diseases, hepatoprotective nutritional supplements

A Romániában megjelent, legutóbbi, 2021-es 56. törvény szerint az étrend-kiegészítők olyan táplálkozási, illetve élettani hatással rendelkező anyagok, amelyek az étrend kiegészítését szolgálják, és amelyek koncentrált tápanyag- vagy egyéb táplálkozási vagy élettani hatású anyagok forrásai, önmagukban, étrend-kiegészítők kombinációban, dózisformában, illetve különböző formákban, például kapszulák, tabletták, cseppek, stb., hoznak forgalomba.

Használt módszerek

Az egy éves retrospektív vizsgálatban, Nagyvárad három gyógyszertára vett részt.

Ezen gyógyszertárak adatai alapján, a 2021-es év hónapjaiban krónikus betegségben szenvedő betegek által vásárolt táplálékkiegészítőket vizsgáltuk. A krónikus betegségekben szenvedők, a szokásos vényköteles gyógyszerek mellett táplálék-kiegészítőket is vásároltak. A vizsgálat során a használati szokásokat követtük figyelemmel, az adatokat statisztikailag feldolgoztuk.

Táplálék-kiegészítők használata a krónikus betegségre szedett gyógyszerek számának függvényében

Eredmények

A vizsgálat eredményei azt mutatják, hogy a krónikus betegségben szenvedő betegek többsége májvédő táplálékkiegészítőket használ.

A leggyakrabban használt májvédő táplálék-kiegészítők máriatövis (*Silbum marianum*, Asterceae), articsóka (*Cynara scolymus*, Asteraceae) és mezei katáng (*Cichorium intybus*, Asteraceae) kivonatait tartalmazzák.

A betegek 20,70%-a nem használ táplálék-kiegészítőt, míg 79,30% használ. Azok akik használnak, minimum 1 és maximum 5 gyógyszert szednek krónikus betegségükre.

Azok akik 3 gyógyszert szednek, használnak a legnagyobb mértékben táplálék-kiegészítőket, míg azok akik csak egy vagy öt gyógyszert szednek, nagyon kis mennyiségben szednek táplálék-kiegészítőket

Minél bonyolultabb a gyógyszeres kezelés, annál nagyobb a kockázata a máj megbetegedésének, ezért egyre fontosabbá válik a májvédő étrendkiegészítők helyes alkalmazása.

Összefoglaló

Az utóbbi években egyre népszerűbbé váltak a növényi kivonatokon alapuló terápiák alkalmazása mind a betegek, mind a gyógyszerészek és orvosok körében. Egyre több gyógynövénykészítmény kerül forgalomba különféle betegségekre, beleértve a krónikus betegségeket is. A természetes termékekkel végzett kezelések az allopatiai kezelésekre jellemző mellékhatások hiánya miatt fokozzák a beteg kezeléshez való ragaszkodását. Bár a természetes termékek iránti kereslet és felhasználás folyamatosan növekszik, minőségük, biztonságuk és hatékonyságuk komoly gondot jelent az ezen a területen dolgozó szakemberek számára. Ez indokolja a táplálék-kiegészítők használatáról szóló tanulmány elvégzésének fontosságát, különösen krónikus betegségben szenvedő betegek esetében. Az egy éven át végzett retrospektív vizsgálat eredményei azt mutatják, hogy a krónikus betegségben szenvedő betegek többsége májvédő táplálékkiegészítőket használ. Minél bonyolultabb a gyógyszeres kezelés, annál nagyobb a kockázata a máj megbetegedésének, ezért egyre fontosabbá válik a májvédő étrendkiegészítők helyes alkalmazása.

Kulcsszavak: krónikus betegségek, májvédő étrendkiegészítők

Meghatározás

Az étrend-kiegészítő létfontosságú vagy egyéb táplálkozási, illetve élettani hatással rendelkező anyagokat koncentrált formában tartalmazó készítmény, amely segítségével elkerülhető vagy megszüntethető ezen anyagok (vitaminok, ásványi anyagok, stb.) hiánya.

Cynara scolymus
articsóka

Cichorium intybus
mezei katáng

Silbum marianum
máriatövis

Irodalom

1. Godea (Lupei) S., Teza de doctorat, Cercetări farmacologice privind efectele unor suplimente alimentare în afecțiuni cronice, Universitatea de Medicina și Farmacie Gr T Popa Iasi, 2020
2. Burlou-Nagy, C.; Bănică, F.; Jurca, T.; Vicaș, L.G.; Marian, E.; Muresan, M.E.; Băcskay, I.; Kiss, R.; Fehér, P.; Pallag, A., *Echinacea purpurea* (L.) Moench: Biological and Pharmacological Properties. A Review, *Plants*, 2022, 11, 1244. <https://doi.org/10.3390/plants11091244>
3. Salmeron-Manzano, E.; Garrido-Cardenas, J.A.; Manzano-Aguilario, F., *Worldwide Research Trends on Medicinal Plants*, *Int. J. Environ. Res. Public Health*, 2020, 17, 3376. <https://doi.org/10.3390/ijerph17103376>
4. Rolnik A., Olas B., The Plants of the Asteraceae Family as Agents in the Protection of Human Health, *Int J Mol Sci*, 16:22(6):3009, 2021. <https://doi.org/10.3390/ijms22063009>
5. Bisset N. G., *Herbal Drugs and Phytopharmaceuticals*, Scientific Publishers, Stuttgart, 1994
6. Bone K., Mills S., *Principles and Practice of Phytotherapy*, Modern Herbal Medicine, 2012.
7. Burdulisi D., Arkinas A., Jasutien I., Stackevi E., Nikolajevs L., Janulis V., *Acta Polonica Pharmaceutica Drug Research*, Vol. 66 No. 4 pp. 399-408, 2009
8. Chaman S., Syed N. H., Danish Z. Khan F., *Pak. J. Pharm. Sci.*, Vol.24, No.3, July 2011, pp.345-351